

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA PRAVILA KORIŠTENJA TERMINALA ZA UKAPLJENI PRIRODNI PLIN

- KONZULTACIJSKI DOKUMENT -

uz javno savjetovanje od 13. rujna do 27. rujna 2020. godine

1. UVOD

Na temelju članka 93. Zakona o tržištu plina (»Narodne novine« br. 18/18, dalje u tekstu: ZOTP) i Odluke o suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije (KLASA: 003-07/18-03/07, URBROJ: 371-01-18-6) od 21. lipnja 2018. godine, operator terminala za ukapljeni prirodni plin, LNG Hrvatska d.o.o., donio je Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin 02. srpnja 2018. godine te Pravila o izmjenama i dopunama Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin dana 30. ožujka 2020. godine (u daljnjem tekstu: Pravila). Pravilima se uređuje opis terminala za UPP, razvoj, izgradnja i održavanje terminala za UPP, upravljanje terminalom za UPP, ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja terminala za UPP, rezervacija i korištenje kapaciteta terminala za UPP, mjerna pravila i pravila raspodjele, objava podataka i razmjena informacija, naknada štete i pravila prodaje UPP-a ili prirodnog plina korisnika terminala za UPP.

2. RAZLOZI DONOŠENJA IZMJENA I DOPUNA PRAVILA KORIŠTENJA TERMINALA ZA UKAPLJENI PRIRODNI PLIN

Sukladno upitima od strane zainteresiranih opskrbljivača i trgovaca plinom za usluge prihvata i otpreme UPP-a odnosno mogućnost godišnjeg ugovaranja kapaciteta terminala u slučaju slobodnog kapaciteta, te sukladno upitima i komentarima korisnika terminala za UPP nakon sklapanja ugovora o korištenju terminala za UPP, s kojima je operator terminala za UPP koordinirao daljnje potrebne izmjene ovih Pravila, napravljene su pojedine izmjene i dopune članaka vezanih uz trgovanje kapacitetom uplinjavanja UPP-a i UPP-om, te izradu godišnjih i mjesečnih rasporeda usluga.

Predložene izmjene i dopune napravljene su u skladu sa transparentnim, ne diskriminirajućim i tržišno orijentiranim EU praksama i pravilima kako bi se svim zainteresiranim korisnicima omogućio pristup po jednakim pravilima.

Slijedom svega prethodno navedenog, u nastavku je dano kratko obrazloženje i opis glavnih izmjena po člancima i prilogima Prijedloga izmjena i dopuna pravila korištenja terminala za UPP.

PRAVILA KORIŠTENJA TERMINALA ZA UPP

Članak 1. – U članku 2. Pravila napravljene su izmjene definicija *Dostupna količina UPP-a za posudbu, Lučke pristojbe i Slobodni kapacitet* u svrhu pojašnjenja navedenih pojmova. Dodatno, brisane su definicije *Maksimalna vlastita potrošnja i Minimalni prihvatljivi kapacitet uplinjavanja UPP-a* budući da se navedeni pojmovi više ne koriste u Pravilima, dok je pojam *Stanica za ukrcaj pilota* zamijenjena sa pojmom *Peljarska postaja* obzirom na zakonsku terminologiju koju koristi Pomorski zakonik. Pojmovi *Obeštećena strana korisnika terminala za UPP* i *Obeštećena strana operatora terminala za UPP* su izmijenjeni tako da se riječ „podružnice“ zamjenjuje s riječi „povezane osobe“.

Članak 2. – Napravljene su izmjene članka 4. Pravila na način da se propisuje kada se očekuje puštanje terminala za UPP u rad.

Članak 3. – U članku 5. Pravila napravljene su izmjene prema definiciji operatora terminala za UPP propisanim Zakonom o tržištu plina.

Članak 4. – Naslov iznad članka 7. te stavak 1. članka 7. Pravila se mijenjaju tako da se usklade s terminologijom koju koristi Zakon o tržištu plina.

Članak 5. – U članku 8. Pravila napravljene su izmjene kako bi se pojmovi korišteni u navedenim odredbama uskladili s pojmovima definiranim u Pravilima.

Članak 6. – U članku 12. Pravila napravljene su izmjene na način da se pojašnjava što mora sadržavati zahtjev za raspodjelu kapaciteta uplinjavanja UPP-a te koju dokumentaciju treba operatoru terminala za UPP dostaviti podnositelj zahtjeva koji nema valjani ugovor o korištenju terminala za UPP obzirom da su operatoru pristupili potencijalni korisnici koji se ne nalaze u regiji i o kojima operator terminala za UPP nema potrebne podatke, pa operator terminala za UPP treba izvršiti dodatne provjere. Dodatno se ispravila omaška u označavanju mjerne jedinice pa se sada koristi mjerna jedinica „kWh“ umjesto „kWh/danu“.

Članak 7. – U članku 16. Pravila napravljene su manje izmjene na način da se mjerna jedinica kWh/d izmijenila u kWh čime se ispravila omaška u označavanju mjerne jedinice.

Članak 8. – U članku 18. Pravila napravljene su manje izmjene na način da se specificira rok za objavu informacija o slobodnom kapacitetu te se usklađuje terminologija tako da se odredba sada referira na „zahtjev za ugovaranje kratkoročnog kapaciteta uplinjavanja UPP-a“.

Članak 9. – U članku 22. Pravila novi stavak 5. definira dostavljanje sredstva osiguranja plaćanja od strane stjecatelja u slučaju prijenosa ugovorenog kapaciteta uplinjavanja UPP-a.

Članak 10. – U članku 24. Pravila pojašnjeno je da se propisana pravila odnose na trgovanje ugovorenim kapacitetom uplinjavanja UPP-a, pravom korištenja ugovorenog kapaciteta uplinjavanja UPP-a ili UPP-om te su propisane pravne posljedice propuštanja pravovremenog obavještanja operatora terminala za UPP o navedenom trgovanju.

Članak 11. – U članku 25. Pravila napravljene su manje izmjene na način da se mjerna jedinica kWh/d izmijenila u kWh čime se ispravila omaška u označavanju mjerne jedinice te je specificirano da Operator terminala za UPP ima pravo nakon dostave odobrenog godišnjeg rasporeda usluga uskratiti pružanje usluge prihvata i otpreme UPP-a i onom korisniku terminala za UPP koji nije osigurao odgovarajući kapacitet transportnog sustava /(bilo ugovaranjem kapaciteta transportnog sustava ili na drugi način sukladno propisima operatora transportnog sustava).

Članak 12. – U članku 29. stavku 3. je ispravljen tekst vezano za postupak povećanja kapaciteta uplinjavanja UPP-a te je u stavku 4. ispravljena omaška u formuli za umanjenje kapaciteta uplinjavanja UPP-a.

Članak 13. – U članku 31. stavku 6. je pojašnjeno u kojoj situaciji se primjenjuje navedena odredba, dok je u stavcima 8., 10. i 11. pojašnjeno kako se određuje dodjela rasporeda dolazaka brodova za prijevoz UPP-a.

Članak 14. – U članku 34. su unesene reference na „predmetni“ mjesec budući da su stajale reference na „naredni“ mjesec, a obzirom da je Pravilima definirana dostava 35 dana prije (članak 34), pa logički slijedi da referenca ne može biti na „naredni“ nego „predmetni“ mjesec.

Članak 15. – U članku 38. su učinjene izmjene radi pojašnjenja tko snosi troškove povezane s održavanjem minimalne operativne razine UPP-a u slučaju kašnjenja broda za prijevoz UPP-a.

Članak 16. – U članku 42. izmijenjene su odredbe o dostavi sredstva osiguranja plaćanja tako da je specificirana vrsta bankarske garancije koja se dostavlja; rok dostavljanja bankarske garancije u prvoj godini korištenja terminala za UPP; rok trajanja bankarske garancije; ispravljena je omaška u stavku 10. koji se referira na stavak 9. (treba stajati stavak 8.); specificirano je da operator terminala ne odgovara za valutne rizike uslijed naplate bankarske garancije i isplate oštećenog zajedničkog korisnika kojem je nastala šteta uslijed kršenja obveza iz zajedničkog korištenja terminala za UPP, te na koja se pitanja na odgovarajući način primjenjuju pravila propisana Općim uvjetima za sredstvo osiguranja.

Članak 17. – U članku 43. na zahtjev korisnika su učinjene manje izmjene vezano za skraćivanje roka za podnošenje zahtjeva za odobrenjem broda za prijevoz UPP-a te je specificiran početak tijeka roka u kojem operator terminala za UPP izdaje potvrdu o odobrenju broda za prijevoz UPP-a za dolazak na terminal za UPP, koji rok teče od primitka potrebne dokumentacije.

Članak 18. – U članku 44. učinjene su manje izmjene roka (skraćivanje roka sukladno zahtjevima korisnika) za podnošenje zahtjeva za prijavu broda za prijevoz UPP-a te je usklađeno nazivlje dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev sa uobičajenim nazivima dokumentacije u pomorskom prometu.

Članak 19. – U članku 45. su učinjene manje izmjene kako bi se uskladila terminologija odnosno kako bi se koristio pojam peljarske postaje koji je definiran Pravilima.

Članak 20. – U članku 46. su učinjene manje izmjene kako bi se uskladila terminologija odnosno kako bi se koristio pojam peljarske postaje koji je definiran Pravilima.

Članak 21. – U članku 47. stavku 1. su učinjene manje izmjene kako bi se uskladila terminologija odnosno kako bi se koristio pojam peljarske postaje koji je definiran Pravilima. Pored navedenog, u stavku 2. je dodan uvjet za dostavu potvrde o spremnosti operatoru terminala za UPP te je terminologija usklađena s pojmovima koje koristi Pomorski zakonik. U stavku 8. je pojašnjeno da će operator terminala za UPP odredit drugo vrijeme pristajanja u razumnom roku.

Članak 22. – U članku 49. stavak 3. je izmijenjen tako da propisuje postupanje operatora terminala za UPP u slučaju iz stavka 1. ovog članka tj. kada količina UPP-a koja se pretovaruje nije standardna količina tereta, a u slučaju kada je količina volumnog protoka pretovara UPP-a s broda za prijevoz UPP-a u terminal za UPP manja od one određene u specifikacijama broda za prijevoz UPP-a i količine određene u tehničkim uvjetima terminala za UPP operator terminala za UPP će nadoknaditi troškove korisniku terminala za UPP nastale zbog produženja dopuštenog vremena stajanja na odgovarajući način primjenjujući odredbe Priloga I. Pravila.

Članak 23. – U članku 56. su učinjene izmjene u suradnji sa operatorom transportnog sustava je izmijenjen cjelokupni tekst članka 56. i definiran je postupak nominiranja. Također je dodan stavak 19. prema kojem se smatra da se predana količina energije plina za pojedinog korisnika terminala za UPP za pojedini plinski dan utvrđuje prema zadnjoj prihvaćenoj nominaciji ili renominaciji korisnika terminala za UPP.

Članak 24. – U članku 61. stavku 1. i stavku 7 su ispravljene omaške u pisanju tako da je umjesto riječi „brod za prijevoz UPP-a“ unesene riječi „terminal za UPP“ te umjesto riječi „gornja“ unesena riječ „donja“.

Članak 25. – U članku 66. stavak 3. je izmijenjen na način da se sada referira na odredbe koje propisuju obavještanje korisnika terminala za UPP. Stavak 5. je izmijenjen na način da se sada propisuje što će obavijest o izvanrednim radovima sadržavati. Stavak 6. je izmijenjen na način da suradnja korisnika s operatorom terminala za UPP mora biti razumna. Dodan je novi stavak 8. koji regulira način kupnje plina za potrebe obavljanja osnovne djelatnosti, optimalnog vođenja terminala za UPP, pogonske potrošnje tehnoloških objekata, nadoknade gubitaka plina u terminalu za UPP prilikom izvođenja radova na sustavu i nadoknade pogonskih gubitaka.

Članak 26. – U članku 69. stavku 2. je dodana obaveza operatora terminala za UPP da pisanim putem obavijesti korisnika terminala za UPP o razlozima ograničenja ili prekidu pružanja usluge prihvata i otpreme UPP-a u razumnom roku. Izmjena je unesena sukladno zahtjevima korisnika, pri čemu razumni rok ovisi o okolnostima slučaja u skladu s čime on nekada može biti duži odnosno nekada kraći ovisno o konkretnim okolnostima. Dodatno je pojašnjen tekst stavka 4. na način da operator terminala za UPP može ograničiti ili prekinuti pružanje usluge prihvata i otpreme UPP-a iz sigurnosnih razloga, i u slučaju kada nema krivnje korisnika terminala za UPP i/ili Operatora terminala za UPP.

Prilog I. - OPĆI UVJETI KORIŠTENJA TERMINALA ZA UKAPLJENI PRIRODNI PLIN

Članak 27. – U članku 6. Općih uvjeta je brisana riječ „neiskorišteni“ jer se po prirodi stvari podrazumijeva da se radi o neiskorištenim kapacitetima.

Članak 28. - Iza članka 12. Općih uvjeta dodan je novi članak 12.a. kojim se regulira u kojoj valuti i prema kojem tečaju se obavljaju plaćanja naknada i drugih iznosa između operatora terminala za UPP i korisnika terminala za UPP, temeljem ugovora o korištenju terminala za UPP i ugovora o zajedničkom korištenju terminala za UPP, što ovisi o tome da li se sjedište korisnika terminala za UPP nalazi u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvu. Stavkom 2. istog članka regulira se pitanje u kojoj valuti se iskazuje iznos na koji se izdaje sredstvo osiguranja plaćanja kojeg korisnik terminala za UPP predaje operatoru terminala za UPP temeljem ugovora o korištenju terminala za UPP i/ili ugovora o zajedničkom korištenju terminala za UPP, što također ovisi o tome da li se sjedište korisnika terminala za UPP nalazi u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvu.

Članak 29. – U članku 14. Općih uvjeta je usklađena terminologija s definiranim pojmovima u Pravilima, kako bi se ista terminologija koristila jednoznačno u čitavom tekstu Pravila, te je u tom smislu pojam „lučke naknade“ zamijenjen sa pojmom „lučke pristojbe“, koji je definiran u članku 2. Pravila, a pojam „pilot“ zamijenjen sa pojmom „peljar“ s obzirom na zakonsku terminologiju koju koristi Pomorski zakonik.

Članak 30. – U članku 15. Općih uvjeta jasnije je regulirano trajanje sredstva osiguranja plaćanja u stavku (2), te su brisani su stavci (3) i (4) kako bi se rokovi dostave sredstva osiguranja plaćanja izjednačili za korisnike terminala za UPP koji su ugovore o korištenju terminala za UPP sklopili putem postupka obvezujućeg zakupa kapaciteta terminala za UPP i za korisnike terminala za UPP koji su ugovore sklopili u godišnjem postupku dugoročnog ugovaranja kapaciteta terminala za UPP.

Članak 31. – U članku 16. Općih uvjeta unesene su manje izmjene i poboljšanja u izričaju koje ne mijenjaju značenje odredbe.

Članak 32. – U članku 17. Općih uvjeta unesene su manje izmjene i poboljšanja u izričaju koje ne mijenjaju značenje odredbe.

Članak 33. – U članku 19. stavku 1. Općih uvjeta unesena je dopuna koja pobliže opisuje način obnavljanja sredstva osiguranja plaćanja u slučaju kada je korisnik terminala za UPP ugovorio uslugu prihvata i otpreme UPP-a za više uzastopnih plinskih godina, kako bi se omogućilo korisnicima koji su ugovorili uslugu prihvata i otpreme UPP-a za više uzastopnih godina da kao sredstvo osiguranja plaćanja dostave bankarsku garanciju sa rokom važenja u trajanju od jedne plinske godine, uz obvezu obnavljanja svake godine, dok posljednja bankarska garancija mora biti izdana sa rokom važenja barem 60 dana nakon isteka posljednje plinske godine za koju je ugovorena usluga prihvata i otpreme UPP-a.

Članak 34. – Članak 21. Općih uvjeta, koji regulira odgovornost korisnika terminala za UPP za naknadu štete, u cijelosti je izmijenjen u cilju boljeg nomotehničkog izričaja, te je brisano isključenje odgovornosti za običnu nepažnju.

Članak 35. - Članak 22. Općih uvjeta, koji regulira odgovornost operatora terminala za UPP za naknadu štete, u cijelosti je izmijenjen u cilju boljeg nomotehničkog izričaja, te je brisano isključenje odgovornosti za običnu nepažnju.

Članak 36. – Nakon članka 22. Općih uvjeta je dodan novi članak 22.a, koji regulira pravo operatora terminala za UPP i korisnika terminala za UPP na naknadu štete u slučaju da je temeljem ili vezano uz ugovor o korištenju terminala za UPP jedna od strana prouzročila štetu trećim osobama.

Članak 37. – Članak 23. Općih uvjeta je u cijelosti izmijenjen na način da se jasnije regulira postupanje strana u slučaju nastanka odštetnog zahtjeva protiv jedne od strana, u odnosu na koji odštetni zahtjev takva strana ima pravo na zaštitu od druge strane sukladno člancima 21. stavak 2., 22. stavak 2. i 22.a. Općih uvjeta.

Članak 38. – U članku 24. Općih uvjeta ispravljena je referenca na članak koji se primjenjuje, s obzirom da su odredbe članka 21. i 22. izmijenjene u cijelosti.

Članak 39. - U članku 25. Općih uvjeta unesene su dopune odredbe kako bi način utvrđivanja (računanja) najvećeg iznosa odgovornosti operatora terminala za UPP prema pojedinom korisniku terminala za UPP bio jasniji i razumljiviji. Stavkom 2. članka 25. Općih uvjeta je propisan najveći iznos odgovornosti operatora terminala za UPP prema svim korisnicima ukupno, dok je stavkom 3. istog članka pojašnjeno da se najveći iznos odgovornosti operatora terminala za UPP pojedinačno prema svakom od korisnika računa razmjerno prema ugovorenoj usluzi prihvata i otpreme UPP-a takvog korisnika terminala za UPP u odnosu na ukupno ugovorenu uslugu prihvata i otpreme UPP-a svih korisnika terminala za UPP u toj kalendarskoj godini.

Članak 40. – U članku 30. Općih uvjeta tekst odredbe je dopunjen tako da bude nedvojbeno da pojam neizravna šteta uključuje i izmaklu korist.

Članak 41. – U članku 34. Općih uvjeta brisan je stavak (6) kao suvišan, s obzirom da se ionako po samom zakonu za potrebe popunjavanja pravnih praznina o pitanjima više sile koja nisu uređena Općim uvjetima primjenjuju Zakon o obveznim odnosima i propisi kojima se uređuje energija.

Članak 42. – U članku 35. stavku 1. Općih uvjeta izmijenjeni su uvjeti u kojima operator terminala za UPP ima pravo prekinuti pružanje usluga korisniku terminala za UPP na način da će sada operator to biti ovlašten učiniti čim korisnik terminala za UPP ne podmiri bilo koja dva ispostavljena računa na ime naknade za korištenje terminala za UPP u skladu s člankom 9. Općih uvjeta, te je u stavku 2. pojašnjeno da se „dulje kršenje obveza plaćanja“ ne odnosi na dug na ime naknade za korištenje terminala za UPP, već na bilo koje druge novčane obveze korisnika terminala za UPP.

Članak 43. – U članku 36. Općih uvjeta dopunjene su odredbe na način da se jasno propiše da se ograničenje odgovornosti od 10.000.000,00 EUR odnosi na jedan događaj, odnosno jedan slučaj, te je jasnije napisan način računanja najvećeg iznosa odgovornosti operatora terminala za UPP prema pojedinom korisniku terminala za UPP po pojedinom slučaju.

Članak 44. – U članku 39. Općih uvjeta mijenja se trajanje naknadnog roka za ispunjenje, tako da se produžuje na 15 dana.

Članak 45. - U članku 40. Općih uvjeta dopunjena je odredba na način da je jasnije napisan način računanja najvećeg iznosa odgovornosti operatora terminala za UPP prema pojedinom korisniku terminala za UPP.

Članak 46. – U članku 41. Općih uvjeta je ograničenje odgovornosti korisnika terminala za UPP prema operatoru terminala za UPP izdvojeno iz stavka 1. i prebačeno u novi stavak 2. Slijedom dodavanja novog stavka 2, numeracija svih preostalih stavaka članka 41. je uvećana za 1. U stavku 4. je jasnije napisan način utvrđivanja odgovornosti operatora terminala za UPP prema svakom pojedinom korisniku terminala za UPP. Stavak 7. je dopunjen na način da ispravno upućuje na članke u kojima su opisane situacije u kojima ugovorne strane neće biti jedna drugoj međusobno odgovorne za štetu zbog raskida ugovora.

Prilog II. - POLITIKA RASPODJELE PRIRODNOG PLINA

Članak 47. – U članku 9. stavku 2. Politike raspodjele prirodnog plina se definira se pojam i formula za ukupni gubitak plina terminala za UPP po plinskoj godini.

Članak 48. – U članku 10. stavku 1. Politike raspodjele prirodnog plina je brisan tekst vezano uz alokaciju ukupnog gubitka plina terminala za UPP, jer operator terminala za UPP više ne radi alokaciju ukupnog gubitka plina temeljem virtualno uskladištene količine plina.

Članak 49. – U članku 11. stavak 1. Politike raspodjele prirodnog plina je sada izmijenjen kako bi se umjesto virtualno uskladištene količine, alokacija određivala sukladno ukupnim količinama ponovno uplinjenog UPP-a. U stavku 2. je radi boljeg razumijevanja, definirana alokacija ukupnog gubitka plina po plinskoj godini te su u izračun dozvoljenog gubitka plina korisnika terminala po plinskoj godini sada uključene i transakcije na sekundarnom tržištu. Odredba je izmijenjena na opisani način kako bi se alokacija ukupnog gubitka plina određivala na pravedniji način u odnosu na način koji je bio ranije propisan.

Članak 50. – U članku 15. stavak 1. Politike raspodjele prirodnog plina je izmijenjen na način da je propisano da će ukupni gubitak plina terminala za UPP u situacijama kad se prekine pružanje usluga terminala za UPP zbog održavanja terminala za UPP ući u obračun ukupnog gubitka plina terminala po plinskoj godini. U stavku 3. je određen trenutni kompenziranje nedozvoljenog gubitka plina akumuliran tijekom plinske godine.

Članak 51. - regulira datum stupanja na snagu Pravila.